

УДК 339.543:656.073.5

Ю.О. Коновалов

Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

У.В. Романюк

Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

Сучасний стан автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними

У статті розкриті питання сучасного стану автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними. Зокрема, досліджено програмні комплекси, що використовуються для автоматизації процесів митного контролю та митного оформлення, та визначено переваги використання кожного з них. Крім того, визначено проблемні питання автоматизації митного контролю та оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними.

автоматизація, митний контроль, митне оформлення, автоматизована система, водні транспортні засоби, товари

Ю.О. Коновалов

Научно-исследовательский центр таможенного дела научно-исследовательского института фискальной политики Университета государственной фискальной службы Украины, г. Хмельницкий, Украина

У.В. Романюк

Научно-исследовательский центр таможенного дела научно-исследовательского института фискальной политики Университета государственной фискальной службы Украины, г. Хмельницкий, Украина

Современное состояние автоматизации процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств и товаров, перемещаемых ними

В статье раскрыты вопросы современного состояния автоматизации процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств и товаров, перемещаемых ними. В частности, исследованы программные комплексы, используемые для автоматизации процессов таможенного контроля и таможенного оформления, и определены преимущества использования каждого из них. Кроме того, определены проблемные вопросы автоматизации таможенного контроля и оформления водных транспортных средств и товаров, перемещаемых ними.

автоматизация, таможенный контроль, таможенное оформление, автоматизированная система

Постановка проблеми. Стан України на світовому ринку визначається, насамперед, його глобалізацією, яка посилюється. Глобалізація розвивається стрімкими темпами: компанії купують сировину в одній частині світу, переробляють його в іншій, а остаточне збирання продукції здійснюють в третій. Кінцевий же продукт може реалізовуватися у багатьох країнах, географія яких не обмежується одним континентом. Зважаючи на це, посилюються тенденції збільшення кількості угод щодо постачання сировини і товарів, причому більш дрібними партіями і з більшою періодичністю, що у свою чергу сприяє збільшенню документообігу. Така глобалізація ринків обумовлює зростаючу необхідність спрощення процедур торгівлі та підвищення ефективності процесів обміну інформацією. Питання спрощення процедур торгівлі все більшого значення набуває і для України в умовах інтеграції у європейські і світові ринки [12]. Одним з інструментів спрощення процедур для митниць і суб'єктів

зовнішньоекономічної діяльності є автоматизація. Автоматизація процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними, забезпечує дотримання заходів митно-тарифного регулювання, а також створення умов, які сприяють прискоренню товарообігу через митний кордон, що відіграє важливу роль в регулюванні зовнішньої торгівлі країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення досліджували такі вчені й практики, як Федотов О.П. [15], який вивчав питання впровадження в практику державної митної справи концепції «Єдиного вікна», З.Р. Шайхлісламов, Д.А. Янушкевич [16], що присвятили свою публікацію питанням розвитку інформаційних технологій під час митного оформлення товарів і транспортних засобів з урахуванням системи управління ризиками. Проте, відсутність комплексного дослідження сучасного стану автоматизації процедур контролю та митного оформлення саме водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними, призвело до появи дублюючих інформаційних систем, що значно ускладнюють роботу посадових осіб органів доходів і зборів та суміжних служб. Так, як Україна є морською державою та на її території є великі морські порти, то автоматизація митних процедур відкриває нові можливості перед митницями, в тому числі надає можливість обробки декларацій до прибуття вантажів на кордон і автоматизований випуск товарів при наявності необхідних гарантій і забезпечення. Крім того, це може спростити застосування систем управління ризиками та створить передумови для здійснення вибіркового контролю на підставі оцінки наявних ризиків, а також забезпечить збір даних для формування звітності за зовнішньоторговельними операціями.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є вивчення та аналіз сучасного стану автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день автоматизація процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними забезпечується за рахунок практичного застосування програмних продуктів ДФС України (Єдина автоматизована інформаційна система ДФС: «Єдине вікно» ДФС, АСМО «Інспектор», Система аналізу та управління ризиками), приватних структур (Інформаційна система портового співтовариства), крім того митницями розроблено власні програми (Електронний журнал обліку контейнерів «Червоний контейнер») для полегшення митного контролю з боку посадових осіб ДФС. Також запроваджуються у діяльність митниць прогресивні підходи до здійснення аналізу та оцінки ризиків до прибуття товарів у пункт пропуску на кордоні (Cargo Targeting System of World Customs Organization), розроблені Всесвітньою митною організацією.

В ДФС України створена Єдина автоматизована інформаційна система (далі - ЄАІС), яка об'єднує в собі всі програмно-технічні складові, необхідні для автоматизації процесів митного оформлення та контролю. Діюча в її складі автоматизована система митного оформлення «Інспектор» (АСМО) охоплює всі процеси митного контролю як всередині країни, так і на митних кордонах.

Для автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними в АСМО «Інспектор» передбачено наступні модулі: журнал реєстрації судових справ; журнал обліку товарів, що надходять на митну територію України на судах закордонного плавання та вивозяться із зони митного контролю і порту; журнал обліку товарів, що вивозяться за межі митної території України на судах.

Одним з основних модулів АСМО «Інспектор» стала інтегрована в неї Автоматизована система аналізу і управління ризиками (АСАУР), яка дозволяє

створювати профілі ризику будь-якої складності з використанням таких інноваційних підходів як алгоритми нечіткої логіки і обліку позитивної і негативної історії попередніх митних оформлень [13]. Система управління ризиками дає змогу разом з іншими перевагами оптимізувати транспортно-митні технології та процедури забезпечення перевезень вантажів, що може полягати в обранні товарів і транспортних засобів із високим ступенем ризику для контролю, у виборі найбільш доцільних форм митного контролю для підтвердження або спростування відомостей стосовно потенційних ризиків [16].

У складі ЄАІС розроблено систему «Єдине вікно», яка впорядковує та спрощує комунікації перевізників та декларантів з іншими контролюючими органами [1]. Дана система передбачає створення єдиної електронної бази даних, яка дозволяє різним службам контролю та митницям в автоматичному режимі обмінюватись інформацією про вантаж, який проходить через кордон України та про результати його державного контролю.

За офіційною інформацією ДФС з 1 серпня 2016 року почала функціонувати автоматизована система митних послуг «Єдине вікно», яку введено в дію ПКМУ «Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю» від 25 травня 2016 р. № 364. Відповідно до МКУ та інших нормативно-правових актів у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення повинні взаємодіяти з державними органами, що здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарно-санітарний, фітосанітарний, радіологічний та екологічний контроль та координувати їх роботу в зонах митного контролю [10]. «Єдине вікно» надає можливість здійснення всіх цих видів контролю за допомогою ІТ-систем митниць.

Це значно спрощує та скорочує час на проведення митних процедур, оскільки, єдина електронна база даних дозволяє різним службам контролю та митним пунктам в автоматичному режимі обмінюватись інформацією про вантаж, який проходить через кордон України. Час на прийняття рішення контролюючим органом щодо здійснення відповідного виду контролю становить 4 години. В іншому випадку застосовується принцип «мовчазної згоди», тобто ІТ-система автоматично формує позитивне рішення про проведення відповідного виду державного контролю, яке є підставою для завершення митного контролю та митного оформлення вантажів. Таким чином, запровадження «Єдиного вікна» на митниці дозволило спростити і зменшити кількість митних формальностей, скоротити час проведення митних процедур, мінімізувати людський фактор під час прийняття рішень посадовими особами органів доходів і зборів та контролюючими органами, усунути можливості для корупційних проявів [14].

Впровадження системи «Єдине вікно» ДФС має ряд переваг:

- 1) суттєво прискорює зовнішньоекономічні операції.
- 2) зменшує витрати для бізнесу
- 3) зменшує корупцію
- 4) ефективний розподіл ресурсів [5].

Також автоматизація процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними здійснюється за допомогою Єдиної інформаційної системи портового співтовариства (ІСПС), що на відміну від «Єдиного вікна» ДФС, метою якого є прискорення митного контролю та митного оформлення всіх видів транспортних засобів, розробляється саме для використання в портах.

Проект ІСПС в Україні координується міжвідомчою робочою групою, до складу якої увійшли представники влади та бізнесу. Експертну допомогу щодо проекту надає Європейська економічна комісія ООН. Метою ІСПС є мінімізація паперового

документообігу при виконанні всіх операційних процедур в порту, пов'язаних з обробкою суден, оформленням вантажів, контрольованої безпеки переміщення товарів та транспортних засобів за межі порту, прискорення та спрощення процедур контролю без шкоди до їх форм, обсягів, встановлених законодавством, та якості.

Завдяки ІСПС стало можливим скасування комісійного контролю судна, відмова від використання паперових внутрішньопортових документів. У підсумку, час знаходження автотранспорту в порту скоротилося з 12 годин до 45 хвилин, судна з 2-х годин до 15 хвилин.

Відповідно до Конвенції про полегшення судноплавства в 1965 році, а також до норм постанови Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 року №451 "Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними", певним державним контролюючим органам в ІСПС надається попередня інформація, що внесена морським агентом до приходу судна (не пізніше ніж за 4 години), для прийняття рішення про необхідність проведення контролю на борту судна [3].

Логістичне вікно ІСПС надає можливість за допомогою технічних і програмних засобів накопичувати, перевіряти, обробляти, зберігати та передавати інформацію і документи в електронній формі, необхідні для здійснення прикордонного, митного та інших видів контролю товарів і транспортних засобів. ІСПС застосовується для прискорення проходження митних процедур в морських портах та використовується лише для вивезення з порту вантажів у контейнерах, що надійшли на морському судні [3]. ІСПС призначена для інтеграції всіх учасників транспортного і вантажного процесів у порту в єдиний інформаційний простір, із можливістю надання доступу до інформації, використовуваної в рамках технологічних процесів в порту, із застосуванням засобів організаційного та технічного захисту конфіденційної інформації.

На сьогоднішній день до ІСПС включено вісімнадцять модулів, що значно спрощує проведення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними.

Аналіз використання ІСПС свідчить, що із загальної кількості внесеної інформації по контейнерах лише 2,1% вводилося з паперових носіїв через адміністрації морських портів, 97,9% введено віддалено, з робочих місць транспортно-експедиторських організацій (вантажовласників).

На сьогоднішній день із використанням ІСПС впроваджено наступне [4; 6]:

1. Автоматизація оформлення прибуття морських суден (охоплює всі морські порти України).

2. Автоматизація логістичних процесів при переміщенні товарів і транспортних засобів у портах, в тому числі:

– при реалізації ІСПС найбільшого прогресу досягнуто при переміщення товарів у контейнерах;

– при реалізації ІСПС також реалізована процедура вивезення за межі України товарів у контейнерах і порожніх контейнерів морськими суднами [4].

До переваг використання ІСПС при проходженні процедур митного контролю і митного оформлення на водних видах транспорту можна віднести:

1. Оптимізація бізнес-процесів оформлення вантажів і суден.

2. Уніфіковане подання документів суб'єктами в усіх портах України з використанням одного формату і одного програмного забезпечення.

3. Подання документів суб'єктами в державний орган в електронному вигляді у віддаленому режимі.

4. Легітимне фіксування факту звернення суб'єкта в державний орган (з використанням електронного цифрового підпису суб'єкта).

5. Легітимне фіксування факту розгляду звернення суб'єкта в державному органі (з використанням електронного цифрового підпису співробітника державних органів).

6. Публічна й відкрита технологія послідовності розгляду звернень суб'єктів державними органами.

7. Мінімізація людського фактору в процесі оформлення вантажів і суден.

8. Зменшення дублювання інформації в різних інформаційних системах.

9. Спрощення й прискорення оформлення вантажів і суден.

Ще одним нововведенням в автоматизації митного контролю та оформлення водних видів транспорту та товарів, що перевозяться ними є запровадження у роботу митниць ДФС підходів із здійснення таргетингу як одного з найбільш прогресивних підходів до здійснення аналізу та оцінки ризиків до прибуття товарів у пункт пропуску на кордоні. Так 29.07.2015 підписано Угоду між ДФС та ВМО щодо розгортання в Україні Системи з націлювання по вантажах ВМО (Cargo Targeting System of World Customs Organization – WCO CTS). Необхідна інформація до цієї системи надаватиметься через ІСПС [2].

WCO CTS – Cargo Targeting System – це розроблений ВМО програмно-інформаційний комплекс, який застосовується митницями для отримання попередньої інформації від морських ліній та її подальшого використання для аналізу ризиків.

Для ДФС впровадження зазначеної системи буде профінансовано Урядом США в рамках Програми експортного контролю та безпеки кордонів. Подальша підтримка системи буде безкоштовною [7].

За інформацією прес-служби ДФС використання системи дозволить ДФС отримувати більш детальну, структуровану та уніфіковану попередню інформацію про товари, які надходять до морських портів України в контейнерах, що сприятиме підвищенню ефективності управління ризиками та, як наслідок, спрощенню та прискоренню митних формальностей у портах [7].

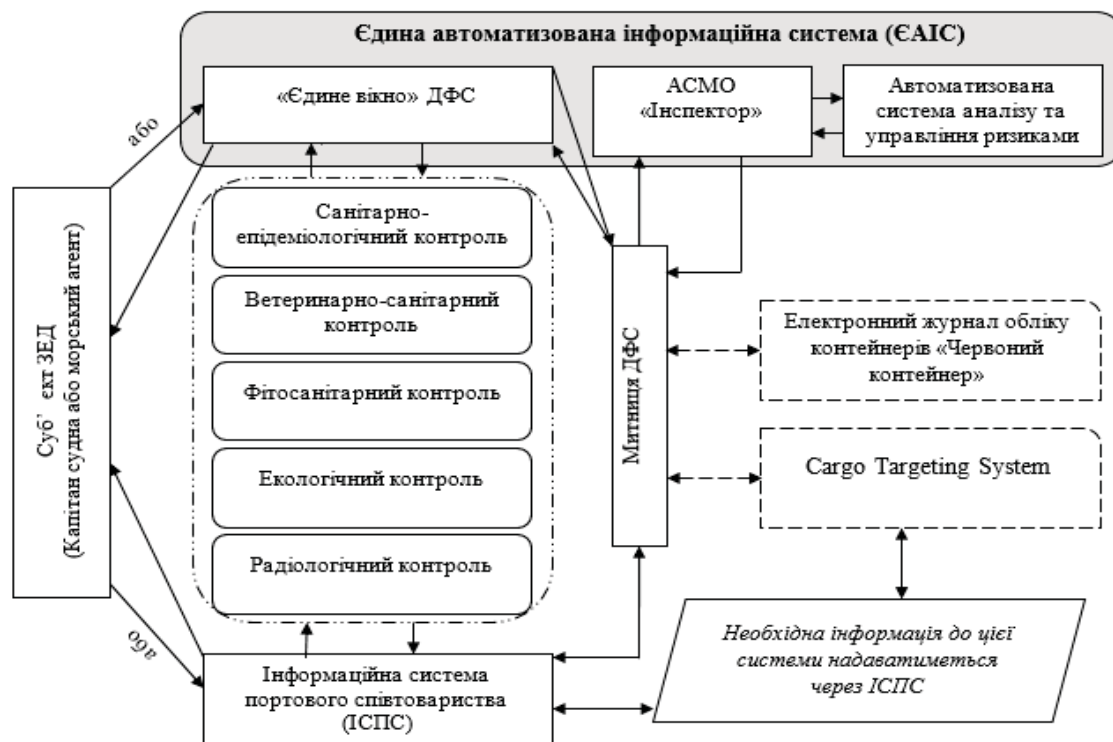
Передумовою ефективного застосування WCO CTS в Україні є забезпечення приведення вимог національного законодавства щодо обсягів попередньої інформації, яка надається агентськими організаціями (морськими агентами), про вантажі, що переміщуються у контейнерах відповідно до міжнародних стандартів та технічних характеристик WCO CTS.

З метою удосконалення технологічних процесів обробки вантажів 25 грудня 2015 року між Міністерством інфраструктури України та ДФС було підписано Меморандум про співпрацю в галузі інформаційних технологій щодо вдосконалення процедур у морських портах стосовно товарів, що переміщуються в контейнерах. У рамках цього Меморандуму Мінінфраструктури і ДФС вживаються заходи, спрямовані на забезпечення роботи в Україні WCO CTS [11].

Підписання меморандуму надало можливість приймати рішення щодо пропуску вантажів на митну територію України ще до прибуття суден у морський порт – на підставі попередньої інформації та з урахуванням результатів застосування системи управління ризиками [6].

Поряд з іншими, базовими для реалізації предмету Меморандуму оголошено наміри сторін для налагодження інформаційного обміну між ІСПС та ЄАІС/СТС [8].

Отже з проведеного дослідження випливає загальна схема взаємодії суб'єктів ЗЕД та митниць ДФС під час здійснення процедур митного контролю та митного оформлення (рис. 1).

Примітка: ----- Актуально для Одеської митниці ДФС

Рисунок 1 – Схема автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів та товарів, що переміщуються ними

Джерело: розроблено авторами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, можемо зробити висновок, що система «Єдине вікно» ДФС та ІСПС дублюють функції одна одної, по суті надаючи одну й ту саму послугу суб'єктам ЗЕД. Однак, як вже зазначалось вище, Система «Єдине вікно» ДФС розроблялась для всіх видів митного контролю та оформлення в той час як ІСПС розроблено саме для спрощення процедур митного контролю та оформлення на водних видах транспорту. Крім того, можемо констатувати той факт, що для здійснення процедур митного контролю і митного оформлення в морських портах ІСПС має більшу популярність як серед суб'єктів ЗЕД, так і серед посадових осіб органів доходів і зборів, що в совою чергу пов'язано із рядом проблем з якими стикається запровадження «Єдиного вікна» ДФС на митницях:

1. Нормативна неврегульованість, а саме відсутність у МКУ поняття «Єдиного вікна» у ч. 1 ст. 4 МК України, яка відповідає за тлумачення понятійного апарату, а також у розділі VIII МКУ, який регламентує порядок здійснення митного оформлення, не зазначена роль принципу «єдиного вікна» в питаннях декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення з використанням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документу, що може подаватися до місця митного оформлення як електронний документ або навпаки, на паперовому носії, що буде мати однакову юридичну силу з електронним документом. По суті така правова категорія зазначена тільки у ч. 4 ст. 319 МК України. Суть якої полягає в тому, що контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з органами доходів і зборів інформаційно-телекомунікаційної системи [15]. Також відсутня можливість здійснення контролюючими органами повного документообігу в електронному вигляді, оскільки Верховна Рада України досі не

ухвалила необхідні зміни до законодавства, яке регламентує контроль продукції рослинного та тваринного походження.

2. Недостатня підготовка особового складу підрозділів, які працюють за принципом «Єдиного вікна» ДФС, а також відсталість матеріально-технічної бази суміжних контролюючих служб, що не дозволяє їм повною мірою приймати таку інформацію в електронному вигляді;

3. Робота за принципом «Єдиного вікна» досі виконується в багатьох митницях формально.

Отже, саме зазначені проблеми та наявність аналогічної за функціями програми ІСПС заважають налагодженню повноцінної роботи «Єдиного вікна» на митницях ДФС, що здійснюють митний контроль та оформлення в морських портах України.

Однак незважаючи на доведену ефективність впровадження ІСПС у процесі здійснення митного контролю та митного оформлення водних видів транспорту існують деякі проблемні питання, що також потребують нагального вирішення:

1. Існує зайва ланка в системі відносин «термінал – експедитор - лінія», а саме фірма посередник, що володіє правами на ІСПС і яка по суті є монополістом на даному ринку і формує тарифну політику без державного контролю.

2. Також зазначена фірма посередник є приватною структурою, яка має доступ до інформації з грифом «для службового використання», тобто існує певний ризик неправомірного використання даної інформації.

Представлене дослідження є аналізом сучасного стану автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення, що виявило певні недоліки як в законодавчому так і в практичному аспектах автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення, а отже дані питання потребують подальшого дослідження та вдосконалення.

Список літератури

1. В ДФС функціонує сучасна автоматизована система митного контролю та оформлення [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-249074.html>.
2. ДФС розпочато процес приєднання України до WCO CTS [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/209026.html>
3. Довідка щодо проекту «Єдине вікно - локальне рішення» з упровадження Інформаційної системи портового співтовариства [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://singlewindow.org/upload/dodatok_7.pdf.
4. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>
5. Інформаційний обмін за принципом «Єдиного вікна» на митниці [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20-%20%D0%84%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%20%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%BE.pdf>.
6. Інформаційний обмін за принципом «Єдиного вікна» на митниці [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20-%20%D0%84%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%20%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%BE.pdf>.
7. Інформаційний бюлетень №26, ТОВ "ПІЛ 33-35", 04.01. - 07.01.2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ppl33-35.com/doc/bulleten26.pdf>
8. Інформаційні матеріали щодо роботи Державної фіскальної служби України по удосконаленню податкової та митної політики у 2015 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/publish/article;jsessionid=182B1CC01703B4400418648BB5AD12FF?art_id=57548&cat_id=50568

9. Наказ Міністерства фінансів України від 25.07.2016 №657 "Про затвердження переліків даних, необхідних для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/69188.html>.
10. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15?test=qY4Mfbtc78fViiRUZi2r/7uHI4v.s80msh8Ie6>.
11. Програма з експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS) - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ua.usembassy.gov/uk/embassy-uk/kyiv-uk/sections-offices-uk/export-control-related-border-security-exbs-uk/>
12. Спільні зусилля дозволяють просуватися у визначеному напрямку: підсумки семінару «Концепція локального «єдиного вікна» портів Одеської області» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.singlewindow.org/publications/15?lang=ukr>.
13. Сучасні інформаційні технології у митній справі України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://tsl.kname.edu.ua/index.php/ru/8-glavnaya/18-customs>.
14. Українська митниця: чотири важливих реформи лише за два місяці [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/zmi/print-262583.html>.
15. Федотов О. П. Концепція здійснення державної митної справи в площині організації митного оформлення за принципом «єдиного вікна» [Електронний ресурс] / О. П. Федотов // Митна справа № 3(99). – 2015. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Ms_2015_3_7
16. Шайхлісламов З.Р. Актуальні питання розвитку інформаційних технологій під час митного оформлення товарів і транспортних засобів [Електронний ресурс] / З.Р. Шайхлісламов, Д.А. Янушкевич // Харківський державний університет харчування та торгівлі. – 2014. – Режим доступу: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/893/1/43.pdf>.

References

1. V DFS funkcionuie suchasna avtomatyzovana systema mytnogo kontroliu ta oformlennia [The DFS operates a modern automated system of customs control and clearance]. *zp.sfs.gov.ua*. Retrieved from <http://zp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-249074.html> [in Ukrainian].
2. DFS rozpochato process pryiednannia Ukrainy do WCO CTS [SFS has started the process of joining Ukraine to the WCO CTS]. *sfs.gov.ua*. Retrieved from <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/209026.html> [in Ukrainian].
3. Dovidka shchodo proektu «Yedynе vikno – lokalne rishennia» z uprovadzheniam Informaciinoi systemy portovogo spivtovarystva [Reference on the "Single Window - Local Decision" Project on the Implementation of the Information System of the Port Community]. *singlewindow.org*. Retrieved from http://singlewindow.org/upload/dodatok_7.pdf [in Ukrainian].
4. Zvit pro vykonannia Planu roboty Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy na 2015 rik [Report on the implementation of the Work Plan of the State Fiscal Service of Ukraine for 2015]. *sfs.gov.ua*. Retrieved from <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf> [in Ukrainian].
5. Informaciyni obmin za pryncypom «Yedynogo vikna» na mitnyci [Information exchange on the principle of "One window" at the customs]. *minfin.gov.ua*. Retrieved from <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20-%20%D0%84%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%20%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%BE.pdf> [in Ukrainian].
6. Informaciyni obmin za pryncypom yedynogo vikna na mytnyци [Information exchange on the principle of "One window" at the customs]. *minfin.gov.ua*. Retrieved from <http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%20%D0%84%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%20%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%BE.pdf> [in Ukrainian].
7. Informaciyni biuleten № 26, TOV «PPL 33-35», 04.01. - 07.01.2016 r. [Newsletter № 26, LLC "PPL 33-35", 04.01. - 07/01/2016]. *ppl33-35.com*. Retrieved from <http://ppl33-35.com/doc/biuleten26.pdf> [in Ukrainian].
8. Informaciini materialy shchodo roboty Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy po udoskonalenniu podatkovoi ta mytnoi polityky u 2015 roci [Information materials on work of the State fiscal service of Ukraine on improvement of tax and customs policy in 2015]. *rada.gov.ua*. Retrieved from http://kompmp.rada.gov.ua/kompmp/control/uk/publish/article;jsessionid=182B1CC01703B4400418648BB5AD12FF?art_id=57548&cat_id=50568 [in Ukrainian].
9. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 25.07.2016 №657 «Pro zatverdzhennia perelikiv danykh, neobkhdnykh dlia funkcionuvannia informaciino-telekomunikiacinoi systemy organiv dokhodiv i zboriv» [Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated July 25, 2016 No. 657 «On Approval of Lists

- of Data Required for the Functioning of the Information and Telecommunication System of Revenues and Duty Entities»]. (n.d.) *sfs.gov.ua*. Retrieved from <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/69188.html> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Poryadku vykonannia mytnykh formalnosti na morskomu ta richkovomu transporti [On Approval of the Procedure for the Execution of Customs Formalities on the Sea and River Transport]. *rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15?test=qY4Mfbtc78fViiRUZi2r/.7uHI4v.s80msh8Ie6>. [in Ukrainian].
 11. Programa z eksportnogo kontroliu ta bezpeky kordoniv (EXBS) [Export Control and Border Security Program (EXBS)]. *usembassy.gov*. Retrieved from <https://ua.usembassy.gov/uk/embassy-uk/kyiv-uk/sections-offices-uk/export-control-related-border-security-exbs-uk/> [in Ukrainian].
 12. Spylni zusyillia dozvoliat prosvuvatysia u vyznachennomu napriamku: pidsumkiy seminaru «Kontsepcia lokalnogo «Yedynogo vikna» portiv Odeskoi oblasti» [Joint efforts allow us to move in a definite direction: the podsums of the seminar "The concept of the local" single window "of the ports of the Odessa region]. *singlewindow.org*. Retrieved from <http://www.singlewindow.org/publications/15?lang=ukr> [in Ukrainian].
 13. Suhasni informaciiu tekhnologii u mytnii spravi Ukrainy [Modern information technologies in the customs business of Ukraine]. *tsl.kname.edu.ua*. Retrieved from <http://tsl.kname.edu.ua/index.php/ru/8-glavnaya/18-customs> [in Ukrainian].
 14. Ukrainska mytnytsia: chotyry vazhlyvykh reformy lyshe za dva misiatsi [Ukrainian customs: four important reforms in just two months]. *sfs.gov.ua*. Retrieved from <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/zmi/print-262583.html> [in Ukrainian].
 15. Fedotov, O.P. (2015). Koncepcia zdiisnennia derzhvnoi mytnoi spravy v ploshini organizacii mytnogo oformlennia za pryncipom «Yedynogo vikna» [The concept of the implementation of the state customs business in the area of the organization of customs clearance on the principle of «single window»]. *Mytna sprava - Customs business*, 3(99). Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Ms_2015_3_7 [in Ukrainian].
 16. Shaikhlysanov, Z.R., & Yanushkevych, D.A. (2014). Aktualni pytannia rozvytku informaciiykh tekhnologii pid chas mytnogo oformlennia tovariv i transportnykh zasobiv [Topical issues of information technology development during customs clearance of goods and vehicles]. Kharkiv: Kharkivskiy derzhavnyi universytet kharchuvannia ta torhivli. *elib.hduht.edu.ua*. Retrieved from <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/893/1/43.pdf> [in Ukrainian].

Yury Konovalov
Uliana Romaniuk

Research Center of Customs Affairs, Research Institute of Fiscal Policy, University of the Public Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

The Current State of Automation of Procedures for Customs Control and Customs Clearance of Water Vehicles and Goods Moved by Them

The object of this research is studying and analyzing of current state of automation of customs control and customs clearance procedures for water vehicles and for goods which are moved by them. The process of automation provides the observance of customs and tariff regulation measures and creation of conditions of acceleration of goods turnover, which place an important role in regulation of foreign trade of state.

The issues of current state of automation of customs control and customs clearance procedures for water vehicles and for goods which are moved by them are opened in the article. Particularly, the software complexes of the SFS of Ukraine (Single Automated Information System SFS; Single Window of SFS, ASCO Inspector, System of Analysis and Risk Management), of private structures (Information System of the Port Community), programs developed by the Customs (Electronic Journal of Container Accounting Red Container), which are used to facilitate customs control by SFS officials, and progressive approaches to the analysis and assessment of risks to the arrival of goods (Cargo Targeting System of the World Customs Organization) which are made out by the World Customs Organization) are researched. Advantages of each of these systems are identified. Furthermore, the problem issues of automation of customs control and customs clearance procedures for water vehicles and for goods which are moved by them are identified.

The research shows, that the system "Single Window" of SFS and Information System of the Port Community are duplicate functions of one each other and provides the same service to the subjects of foreign economic activity. Besides, they are characterized by the complex of problem issues as in law field as well in practical field of automation of customs control and customs clearance procedures

automation, customs control, customs clearance, automated system, water vehicles, goods

Одержано (Received) 27.07.2017

Прорецензовано (Reviewed) 12.12.2017
Прийнято до друку (Approved) 15.12.2017